

INFORMÁCIE PRE VEREJNOSŤ

(podľa §15a zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov)

Obecný úrad Zemianske Sady v súlade s § 14, ods. 1 písm. p) a § 15a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov zverejňuje **dňom 22.marca 2011** na svojej internetovej stránke informácie pre verejnosť, ktoré zahŕňajú:

- 1) informácie o zdroji ohrozenia,
- 2) informácie o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti a následkov na postihnutom území a životnom prostredí,
- 3) nebezpečné vlastnosti a označenie látok a prípravkov, ktoré by mohli spôsobiť mimoriadnu udalosť,
- 4) informácie o spôsobe varovania obyvateľstva a o záchranných prácach,
- 5) úlohy a opatrenia po vzniku mimoriadnej udalosti
- 6) podrobnosti o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s plánmi ochrany obyvateľstva v rámci územného obvodu,
- 7) odkaz na obmedzenia vyplývajúce z ochrany dôverných informácií a utajovaných skutočností.

1. Jadrové zariadenie V-2 Jaslovské Bohunice

1.1. Informácie o zdroji ohrozenia

Komplex jadrového zariadenia (JZ) Slovenské elektrárne – elektrárň Bohunice V-2 (SE-EBO V-2) sa nachádza v katastrálnom území obce Jaslovské Bohunice a Veľké Kostolany. Dochádza v ňom k premene tepelnej energie na elektrickú energiu, pričom zdrojom tepla je jadrové palivo vo forme oxidu uránu obohateného štípiteľným materiálom, izotopom uránu U^{235} . JZ je koncepčne riešené v dvoch samostatných energetických blokoch.

1.2. Možný rozsah MU a následky na postihnutom území a životnom prostredí

Na základe rozhodnutia Úradu jadrového dozoru SR (ÚJD SR), č. 191/220-70/2007 zo dňa 17.1.2007 je za účelom plánovania opatrení na ochranu obyvateľstva vymedzený 21 km okruh oblasti ohrozenia.

Na zabezpečenie a realizáciu systémového a postupného zavádzania opatrení na ochranu obyvateľstva pre prípad havárie sa oblasť ohrozenia člení:

- na pásmo A do 5 km, B od 5 do 21 km od zdroja v Bohuniciach,
- na 16 sektorov s veľkosťou stredového uhla $22,5^\circ$ pričom stred prvého sektora je orientovaný na sever.

Z oblasti ohrozenia sa v prípade havárie, na základe zistenej meteosituácie vyčleňuje

- bližšie ohrozené územie, ktoré predstavuje celé pásmo A a päť sektorov v pásme B, pričom stred prostredného z nich je orientovaný v smere prízemného vetra.

Katastrálne územie obce Zemianske Sady sa nachádza iba v pásme B v sektore č.8 a JE V-2 je vzdialená vzdušnou čiarou 20,336 km severozápadne od obce.

Pri vzniku radiačnej havárie sa rádioizotopy šíria od zdroja úniku v smere prízemného vetra, najmä vo forme aerosólov. Ťažšie častice vypadávajú z rádioaktívneho oblaku na povrch terénu do vzdialenosti niekoľkých kilometrov od zdroja, ako rádioaktívny spad, jemnejšie častičky sú unášané výškovým vetrom na vzdialenosť až stovky km. Dochádza k vzniku rádioaktívnej stopy a tým k významnej kontaminácii životného prostredia (vodné plochy, pôda, budovy, cesty, lesy, vegetácia, živočíchy), potravinového reťazca, krmív, zdrojov pitnej vody, ciest a pod. s dopadom najmä na obmedzenie pohybu obyvateľov. Nebezpečnosť uvoľnených rádionuklidov je podmienená mechanizmom ich účinku (rozdielnou rádio toxicitou a distribúciou častičiek).

V prípade úniku rádionuklidov vznikne okamžité ohrozenie pre pracovníkov elektrárne, členov záchranárskych skupín a neskôr môže prísť aj k ohrozeniu obyvateľov z okolia – vymedzeného okruhom oblasti ohrozenia. Ak pri mimoriadnej udalosti (MU) nebudú zavedené, resp. realizované ochranné opatrenia, predpokladá sa rozšírenie následkov do tej miery, že môže prísť k ohrozeniu života ľudí, voľne žijúcich živočíchov a domácich zvierat, poškodeniu vegetácie a kontaminácii plodov z nechránenej prírody. Závažnosť a rozsah následkov by ovplyvňovalo množstvo a druh uniknutých rádionuklidov. Predpokladaná mimoriadna udalosť by mala charakter katastrofy, pri ktorej by došlo v postihnutých oblastiach k celkovému narušeniu chodu života, výroby, dopravy, zásobovania obyvateľstva a k dlhodobému znečisteniu životného prostredia.

1.3. Úlohy a opatrenia po vzniku mimoriadnej udalosti

Z hľadiska časového priebehu radiačnej havárie a ohrozenia obyvateľstva a pre potreby zavádzania ochranných opatrení rozlišujeme štyri fázy radiačnej havárie:

Obdobie ohrozenia - je obdobie, počas ktorého je havária klasifikovaná prvým stupňom závažnosti.

Skorá fáza - je charakterizovaná začiatkom úniku rádioaktívnych látok (RL) a pretrvávaním úniku RL do ovzdušia, ktorý vo forme prechádzajúceho rádioaktívneho mraku je zdrojom rádioaktívnej kontaminácie, vonkajšieho a vnútorného ožiarovania obyvateľstva RL. Je klasifikovaná minimálne druhým stupňom závažnosti.

Prechodná fáza - je charakterizovaná skončením úniku RL z JZ. Obyvateľstvo je potenciálne v tejto fáze ohrozované predovšetkým vonkajším ožiarovaním z rádioaktívne kontaminovaných povrchov alebo vnútorným ožiarovaním, ktoré je spôsobené vdychovaním RL alebo konzumovaním rádioaktívne kontaminovaných potravín a vody.

Neskorá fáza - je charakterizovaná postupným odvolávaním ochranných opatrení a prechodom k bežnému spôsobu života. Obyvateľstvo môže byť potenciálne v neskoréj fáze ohrozované z tých istých zdrojov ako v prechodnej fáze.

Opatrenia v období ohrozenia

Opatrenia je potrebné vykonať preventívne v dobe od hrozby úniku so zameraním na prípravu ich realizácie

- vyzozumenie osôb činných pri riešení udalostí a príprava varovania obyvateľstva,
- príprava na prípadné uskutočnenie neodkladných opatrení v skorej fáze v oblasti ohrozenia,
- informovanie verejnosti o opatreniach v období ohrozenia.

Neodkladné opatrenia v skorej fáze

- vyzozumenie osôb činných pri riešení následkov nehôd alebo havárií a varovanie obyvateľstva,
- monitorovanie radiačnej situácie,
- regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov,
- ukrytie,
- jódová profylaxia,
- evakuácia,
- používanie špeciálnych prostriedkov individuálnej ochrany,
- čiastočná hygienická očista osôb a vecí,
- zákaz spotreby nechránených potravín, vody a krmív.

Opatrenia v prechodnej a neskorej fáze

- regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov,
- regulácia spotreby potravín, vody a krmív rádioaktívne kontaminovaných,
- presídlenie obyvateľstva podľa vyhodnotenia aktuálnej radiačnej situácie a prognózy jej vývoja,
- dekontaminácia postihnutého územia.

Úlohy a opatrenia sú konkretizované v jednotlivých častiach plánu ochrany obyvateľstva, ktorý je uložený na obecnom úrade Zemianske Sady a kde sú podrobne rozpracované formy a spôsoby ich realizácie.

1.4. Nebezpečné vlastnosti a označenie látok a prípravkov, ktoré by mohli spôsobiť MU

Účinky ionizujúceho žiarenia na organizmus môžu byť: fyzikálne, fyzikálno-chemické, chemické a biologické.

V prípade havárie s únikom rádioaktívnych látok sa poškodenie zdravia organizmu môže prejaviť, ako akútne, alebo chronické. Najnebezpečnejšia je prenikavá radiácia, v dôsledku ktorej je oslabený imunitný systém organizmu a hrozí veľký výskyt epidémií a nákaz. Akútna choroba z ožiarenia zahŕňa výskyt novotvarov, ako je rakovina kože, ďalej leukémia a pod.

Označenie pri preprave podľa medzinárodných predpisov (ADR, RID):

Číslo látky (UN-kód): 2908-2913,2915-2917,2919,2977,2978,3321-3333,
 Číslo nebezpečnosti (Kemlerov kód): 268 (2-plyn, 6-jedovatý, 8-žieravý)

Bezpečnostné značenie (nálepka)

7.1

7.2

1.5. Informácie o spôsobe varovania obyvateľstva

Vykonáva sa varovným signálom: „*Všeobecné ohrozenie*“ - dvojminútovým kolísavým tónom sirén pri ohrození alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.

Koniec ohrozenia alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti sa vyhlasuje signálom „*Koniec ohrozenia*“ - dvojminútovým stálym tónom sirén bez opakovania.

Varovný signál a signál „Koniec ohrozenia“ sa následne dopĺňajú hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Slovná informácia odvysielaná v hromadných informačných prostriedkoch obsahuje:

- deň a hodinu vzniku alebo skončenia ohrozenia,
- údaje o zdroji a druhu ohrozenia,
- údaje o veľkosti ohrozeného územia,
- základné pokyny pre obyvateľstvo.

Preskúšanie prevádzkyschopnosti systémov varovania obyvateľstva sa vykonáva *dvojminútovým stálym tónom sirén* po predchádzajúcom informovaní obyvateľstva o čase skúšky prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov. Koordináciu preskúšavania týchto systémov vykonáva Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Varovanie zabezpečujú:

Slovenské elektrárne JE V-2 Jaslovské Bohunice 1 sirénou PAVIAN 600 umiestnenou na stožiaroch vedľa obecného úradu Zemianske Sady.

Elektronické sirény PAVIAN sú riadené pomocou integrovaného rádiokomunikačného systému. Ovládanie systému varovania (aktivácia) je priamo z elektrárne. Sirénové jednotky

Elektronická siréna

sú elektricky napájané zo siete 230 V, so záložným napájaním z akumulátora na minimálne 72 hodín. Okrem výstražného zvukového signálu reprodukovujú aj hovorené informácie. Systém je využiteľný pri vzniku rôznych mimoriadnych udalostí (napr. radiačné alebo chemické ohrozenie, požiar, ohrozenie vodou, vzdušný poplach, skúška sirén a pod.) Moderná technológia sirén umožňuje ich plnú programovateľnosť i diaľkovú diagnostiku, prehrávanie textových záznamov z digitálnej pamäte, ale aj lokálne slovné hlásenia cez mikrofón.

2. Všeobecné ustanovenia

2.1 Úlohy a opatrenia po vzniku mimoriadnej udalosti

Po vzniku mimoriadnej udalosti a vyhlásení mimoriadnej situácie sa vykonávajú základné úlohy a opatrenia:

➤ ***záchranné práce***

silami a prostriedkami z celého územia, na ktorom bola vyhlásená mimoriadna situácia

- obec Zemianske Sady vedie zoznamy využiteľných síl a prostriedkov pri záchranných prácach v rámci svojho katastrálneho územia

➤ ***evakuácia***

- po vzniku havárie v JE V- 2 Jasovské Bohunice má obec Zemianske Sady pre plánovanú evakuáciu do mesta Sládkovičovo spracovaný plán evakuácie v zmysle vyhlášky MV SR č. 328/2012 Z. z. o zabezpečovaní evakuácie v znení neskorších predpisov,

➤ ***núdzové zásobovanie a núdzové ubytovanie***

- obec Zemianske Sady má spracovaný prehľad ubytovacích a stravovacích zariadení využiteľných v prípade mimoriadnej udalosti v obci na zabezpečenie núdzového zásobovania a núdzového ubytovania obyvateľov obce postihnutých mimoriadnou udalosťou, ktorý je súčasťou plánu núdzového zásobovania a núdzového ubytovania,

➤ ***použitie potrebných základných záchranných zložiek integrovaného záchranného systému a ostatných záchranných zložiek integrovaného záchranného systému, ku ktorým patria:***

- *základné záchranné zložky integrovaného záchranného systému:*

- hasičský a záchranný zbor
- poskytovatelia záchrannej zdravotnej služby
- kontrolné chemické laboratória CO
- horská záchranná služba
- banská záchranná služba

- *ostatné záchranné zložky integrovaného záchranného systému:*

- ozbrojené sily Slovenskej republiky,
- obecné (mestské) hasičské zbory,
- závodné hasičské zbory,
- pracoviská vykonávajúce štátny dozor alebo činnosti podľa osobitných predpisov
- jednotky civilnej ochrany,
- obecná polícia,
- Slovenský červený kríž,
- iné právnické osoby a fyzické osoby, ktorých predmetom činnosti je poskytovanie pomoci pri ochrane života, zdravia a majetku

2.2 Záchranné práce

Záchranné práce sú činnosti na záchranu života, zdravia osôb a záchranu majetku, ako aj na ich odsun z ohrozených alebo z postihnutých priestorov. Súčasťou záchranných prác sú činnosti na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti a vytvorenie podmienok na odstránenie následkov mimoriadnej udalosti.

Záchranné práce vykonávajú záchranné zložky integrovaného záchranného systému, útvary Policajného zboru a osoby povolané na osobné úkony.

Činnosť pri záchranných prácach obsahuje najmä

- varovanie obyvateľstva a vyznenie osôb ohrozených mimoriadnou udalosťou a aj pri zmenách situácie počas vykonávania záchranných prác,
- vykonanie prieskumu a pozorovania na postihnutom území, ktorého cieľom je vyhľadať postihnuté osoby mimoriadnou udalosťou, vyznačiť kontaminované a životu nebezpečné úseky,
- vyslobodzovanie postihnutých osôb z trosiek zničených a narušených budov, vrakov dopravných prostriedkov, ochranných stavieb, zo zaplavených priestorov a z horiacich budov,
- prívod vzduchu a vody osobám v zavalených priestoroch a ochranných stavbách,
- individuálnu ochranu osobám v kontaminovanom priestore a ich odsun z tohto priestoru,
- poskytnutie prvej predlekárskej pomoci a neodkladnej zdravotnej starostlivosti zraneným osobám vrátane odsunu postihnutých do zdravotníckych zariadení,
- lokalizáciu a likvidáciu požiarov ohrozujúcich postihnuté osoby a nasadené sily a prostriedky,
- kontrolu kontaminovania a ožiarenia osôb, kontrolu kontaminovania územia, ovzdušia a budov,
- poskytnutie jódovej a špeciálnej profylaxie,
- hygienickú očistu postihnutých osôb,
- likvidáciu úniku nebezpečných látok a zabránenie ich šíreniu,
- špeciálnu očistu a dezaktiváciu územia, budov, priestorov, dopravných prostriedkov a komunikácií nevyhnutných pre činnosť nasadených síl a prostriedkov,
- dezinfekciu, dezinfekciu a deratizáciu územia, budov, priestorov, dopravných prostriedkov a komunikácií nevyhnutných pre činnosť nasadených síl a prostriedkov,
- reguláciu pohybu osôb a dopravných prostriedkov na postihnutom území,
- uzavretie postihnutého územia,
- ochranu postihnutých osôb a nasadených síl a prostriedkov pred nepriaznivými poveternostnými vplyvmi a následkami mimoriadnej udalosti,
- odsun nezranených osôb z postihnutého územia,
- núdzové zásobovanie a núdzové ubytovanie osôb, ktoré sú následkom mimoriadnej udalosti bez základných životných potrieb,
- poskytnutie veterinárnej pomoci postihnutým a ohrozeným zvieratám a vykonanie veterinárnej očisty,
- odpojenie poškodených rozvodných sietí a zariadení ohrozujúcich postihnuté osoby, nasadené sily, prostriedky a majetok,
- pozorovanie postihnutého územia a kontrolné merania,
- spevňovanie alebo strhávanie poškodených stavieb, budov a konštrukcií ohrozujúcich postihnuté osoby a nasadené sily a prostriedky,
- uvoľňovanie zahataných vodných tokov,
- uvoľňovanie určených cestných komunikácií a železničných tratí, vytvorenie priechodov a prejazdov potrebných na vykonávanie záchranných prác a odsun postihnutých osôb,

- čerpanie a vypúšťanie vody zo zaplavených častí budov a územia, kde sa vykonávajú záchranné práce,
- zachytávanie ropných produktov na vodných tokoch a plochách,
- identifikáciu, odsun a pochovávanie usmrtených osôb,
- uskladňovanie, odsun a likvidáciu kontaminovaného materiálu a ekologickú asanáciu zvyškov nebezpečných látok,
- psychologickú pomoc a duchovnú pomoc.

2. 3. Pre prípad mimoriadnej udalosti sú fyzické osoby povinné

- a) dodržiavať pokyny okresných úradov, obcí, ako aj iných právnických osôb a fyzických osôb uvedených v § 16 zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane
- b) riadiť sa ich pokynmi na ukrytie a evakuáciu,
- c) vykonávať opatrenia na ochranu potravín, vody, zvierat a krmív, ktoré vlastní alebo sú im zverené,
- d) plniť úlohy v jednotkách a zariadeniach civilnej ochrany podľa určenia a zaradenia a na plnenie úloh sa vopred pripraviť,
- e) vykonávať časovo obmedzené práce pre civilnú ochranu súvisiace s bezprostrednou ochranou života, zdravia a majetku,
- f) poskytnúť vecné prostriedky, ktoré vlastní alebo užívajú,
- g) poskytnúť potrebné priestory a prostriedky na núdzové ubytovanie osobám postihnutým mimoriadnou udalosťou, ako aj osobám, ktoré vykonávajú záchranné práce.

Povinnosti uvedené pod písm. e), f) a g) nie je fyzická osoba povinná splniť v prípade, ak by tým vystavila vážnemu ohrozeniu seba alebo blízke osoby alebo ak jej v tom bránia iné dôležité okolnosti.

3. Podrobnosti o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany

Podrobnosti a ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany obyvateľstva je možné získať na Obecnom úrade Zemianske Sady, tel. 0317861130, alebo 0317861125 a mobil 0905 547 614,

V prípade povodňovej úlohy a povinnosti orgánov štátnej správy pri zabezpečovaní ochrany pred povodňami sú dané povodňovým plánom. Obec vykonáva prenesený výkon štátnej správy na úseku ochrany pred povodňami a spracováva Povodňový plán záchranných prác obce.

4. Odkaz na obmedzenia vyplývajúce z ochrany dôverných informácií a utajovaných skutočností

Informácie sa zverejňujú v súlade so zákonom č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. Nevzťahujú sa na ne žiadne obmedzenia vyplývajúce zo zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a

doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.

Verejnosc' má možnosť sa vyjadriť k uvedeným informáciám do 30 dní po zverejnení poslednej aktualizácie na Obecnom úrade Zemianske Sady. Opodstatnené pripomienky sa zohľadnia pri aktualizovaní Plánu ochrany obyvateľstva.

Zverejnené dňa: 22. marca 2011
Dátum poslednej aktualizácie: 28. februára 2018